

Vård och omsorgsförvaltningen
Johan Landström
Utredare

Datum
2025-01-14

Dnr
VON-2024-00927-3

Remittering av betänkandet Stärkt medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård (SOU 2024:72)

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår arbetsutskottet i sin tur föreslå nämnden besluta
att med förvaltningens skrivelse (VON-2024-00927-3) besvara remissen

Ärendet

Sundsvalls kommun har fått att svara på remiss från Socialdepartementet avseende betänkande Stärkt medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård (SOU 2024:72). Vård- och omsorgsnämnden har blivit ombedd av kommunstyrelsekontoret att svara för Sundsvalls kommuns räkning.

Bakgrund

Kommunal hälso- och sjukvård utgör en central del av den samlade primärvården. Den pågående omställningen till en god och nära vård med primärvården som nav medför att kommunal hälso- och sjukvård kommer att få en allt större betydelse framöver. Ansvaret för den kommunala hälso- och sjukvården ligger i grunden på kommunerna, men det ansvaret omfattar inte sådan hälso- och sjukvård som ges av läkare. Det är i stället regionerna som är ansvariga för att patienterna i kommunal hälso- och sjukvård får tillgång till läkarvård. Detta innebär att kommun och region måste samverka för att patienterna ska få hela den vård som de har rätt till. Erfarenheterna från bland annat coronapandemin visar tydligt att det finns brister i samverkan. För att patienterna ska få den vård som de har rätt till behöver den medicinska kompetensen i kommunal hälso- och sjukvård stärkas. Den kommunala hälso- och sjukvården har också utmaningar när det gäller kompetensförsörjningen. Kommuner, regioner och staten kommer framöver att behöva rekrytera och utbilda ett stort antal personer till hälso- och sjukvården enbart för att behålla nuvarande nivå av verksamhet. Det är en utmaning eftersom det råder brist på allmänläkare

och de flesta kommuner upplever redan i dag personalbrist inom de vanligaste legitimationsyrkena.

Ärendets tidigare handläggning

Ingen tidigare handläggning

Förvaltningens överväganden

Sammanfattningsvis ställer sig Sundsvalls kommun positiv till utredningen. Förvaltningen ser positivt på att utredningen föreslår frivillighet kring möjligheten att anställa läkare då det inte påverkar det kommunala självstyret. Förvaltningen delar också utredningens syn på att samverkan mellan region och kommun är en grundförutsättning för att få primärvården att fungera. Förvaltningen anser dock att både fler platser på läkarutbildningarna behövs samt att det behöver vara extremt tydligt att en läkare kan vara anställd av regionen men ha uppdrag åt kommunen.

Ledningsansvarig hos regionen

Förvaltningen är mycket positiv till och vill trycka på vikten av att få till tydliga vägar för ledning och styrning inom hälso- och sjukvården. Särskilt utsedd ledningsansvarig för planering, uppföljning och samordning av regionens hälso- och sjukvårdsinsatser i kommunerna är ett bra sätt att komma framåt i frågan. Att tydliggöra ansvaret genom föreskrifter som föreslås i utredningen är bra men måste också omsättas i praktisk handling för att få effekt.

Kompetensförsörjning

Utredningens intentioner om att kommuner ska kunna på frivillig basis anställa läkare är bra. Dock beskriver utredningen också de praktiska utmaningar som finns i och med att det utbildas för få läkare för att kunna skapa likvärdiga förutsättningar i hela Sverige. Förvaltningen anser att utredningen borde ha lyft problemet med läkarbristen tydligare. Förslaget som nu ligger är att tillsätta en samordnare. Enligt förvaltningen är detta inte en tillräcklig lösning. Även om utredningens direktiv inte handlar om att utöka läkarutbildningen så vill förvaltningen påtala att grundproblemet handlar om att Sverige har för få läkare. Utökade platser på läkarutbildningen och möjlighet för nya lärosäten att kunna utbilda läkare skulle skapa en helt annan grund för att få utredningens intentioner uppnådda.

Anställningens hemmahörande

Det viktiga enligt förvaltningen är inte att det är kommunen som är formell arbetsgivare för en läkare. En logisk lösning vore att kunna bekosta läkare genom regionen och också samtidigt då få tillgång till tjänster så som provhanteringssystem, labb, licenser och beställningssystem. Samtidigt måste ansvarsfördelningen vara tydlig och det behövs gemensamma system för ärendehantering och journalföring för att göra intentionerna i utredningen möjliga.

Styrdokument och juridik

Vid implementering av utredningens intentioner kan kommunala styrdokument behöva revideras.

Ekonomisk hållbarhet

Då utredningen föreslår frivillighet kopplat till att anställa läkare inom den kommunala hälso- och sjukvården så föreligger i grund ingen kostnadsökning. Dock kommer kostnader att uppstå om utredningens förslag blir lag och Sundsvalls kommun väljer att anställa läkare.

Social hållbarhet

Möjligheten för kommuner att kunna anställa egna läkare kan ha en mycket positiv effekt på den sociala hållbarheten, framför allt avseende hälsa- och livsvillkor.

Ekologisk hållbarhet

Ingen påverkan

Landsbygdssäkring

Utökad läkarmedverkan kan ha en positiv effekt på landsbygdssäkringen

Beslutet skickas till

Socialdepartementet senast 12/3 2025

Elin Nylander
Tf. Stabschef

Lars-Ove Johansson
Förvaltningsdirektör